

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
Кафедра правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Політологія»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 3 семестр
Освітня програма	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Горбань Олена Вікторівна
к. філософ. н., доцент
доцент кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-097-277-05-87
Електронна адреса	ogorban56@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2410

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування цілісної системи знань про політику у її взаємозв'язку з правом.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин: денна форма навчання - лекції 18 год., семінарські заняття 14 год., самостійна робота 58 год.; заочна форма навчання – лекції 10 год., семінарські заняття 6 год., самостійна робота 74 год.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії та дистанційно, самостійна робота студентів поза розкладом навчальних занять. Методи навчання - викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані студентами під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання, реферат(есе) за заданою проблематикою), на семінарських/практичних заняттях та передсемінарських, передекзаменаційних індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, диспутів, дебатів
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; опитування та оцінка на семінарах; модульні контрольні роботи (модульне тестування); індивідуальні співбесіди на консультаціях. Підсумковий контроль: залік.
Базові знання	Закономірності й особливості виникнення та розвитку різних типів і форм держави і права, функціонування державних інститутів
Мова викладання	Українська.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлення цінності	РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях;
ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.	РН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Базові засади політології. Основні політичні інститути.		
Тема 1. Політологія як наука.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 2. Політична влада та владні відносини.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 3. Політична система суспільства.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 4. Політичні режими.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни,

	роботи здобувача; тестування.	за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 5. Політичні партії та партійні системи.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 6. Громадські організації, об'єднання та рухи. Групи впливу.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування; написання модульної контрольної роботи.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника . Завдання 4. Підготуватися до модульної контрольної роботи № 1.
Модуль 2. Політика та суспільство.		
Тема 7. Особа як суб'єкт політики. Громадянське суспільство	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 8. Політична свідомість і політична культура. Основні політичні доктрини сучасності.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та

		інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 9. Політичний процес, політичний менеджмент і політичний маркетинг.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 10. Політичні конфлікти і кризи в політичному житті .	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 11. Політика й етнічні відносини.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника .
Тема 12. Міжнародні відносини та міжнародна політика.	Відвідування занять; підготовка до семінарів і виступи на них при обговоренні планових питань; підготовка питань для самостійної роботи здобувача; тестування; написання модульної контрольної роботи.	Завдання 1. Опрацювати питання для самостійного вивчення по темі, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, за рекомендованими інформаційними джерелами. Завдання 2. Опрацювати теоретичний матеріал по темі відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника та інформаційних джерел. Завдання 3. Виконати завдання до самоконтролю знань за темою відповідно до рекомендацій навчально-методичного посібника . Завдання 4. Підготуватися до модульної контрольної роботи № 2.

Основні:

1. Політологія : історія та теорія. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 500 с.
2. Політологія: курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / уклад. О. В. Довгаль, І. М. Лесік. Миколаїв : МНАУ, 2022. 163 с.
3. Правова політологія. Академічний курс: підручник /авт. кол.; за ред. І. О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. 480 с.

Додаткові:

1. Кириченко В. М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс : навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 218 с.
2. Кіссінджер Генрі. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Пер. з англ. Надія Коваль. Київ: Наш формат, 2017. 320 с.
3. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.
4. Цурканова І.О. Політологія : Конспект лекцій з дисципліни «Філософія та політологія» для студентів усіх спеціальностей : навчальний посібник. Дніпро : УДУНТ, 2022. 102 с.
5. Шляхтун, П. П. Політологічний термінологічний словник. К.: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2015. 543 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Політологія : начально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право / О. В. Горбань. Полтава: ПУЕТ, 2024. 100 с. <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13881>

2. Політологія: Дистанційний курс з дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / О. В. Горбань. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2410>

3. Електронні ресурси/бібліотеки з політології:

1. Електронна бібліотека «Україніка». URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>
2. Ізборник. URL: <http://litopys.org.ua/>
3. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького: НАН України. URL: http://idpnan.org.ua/naukovi_viddili_institutu_viddil_istorikopravovih_doslidjen.html
4. Чтиво (вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури). URL: <https://chtyvo.org.ua/>
5. Prometheus (освітня платформа України). Курс Основи державної політики. <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osnovy-derzhavnoyi-polityky/>
6. Prometheus (освітня платформа України). Курс Громадськість та влада: дієві механізми впливу. <https://vumonline.ua/course/public-and-government/>
7. ВУМ online. Курс Політичні ідеології: як розбиратись в політичних течіях. <https://vumonline.ua/course/political-ideologies/>
8. Політологія: Онлайн бібліотека – Книги, підручники... <http://politics.elib.org.ua/>
9. Політологія – Електронна бібліотека – Інститут історії України http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=INAV&P21DBN=INAV&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=inav_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID1=&S21COLORTERMS=0&S21STR=2379
10. Політологія - Diasporiana Електронна бібліотека <https://diasporiana.org.ua/category/politologiya/>
11. Політологія. Міжнародні політичні відносини <https://lib.onu.edu.ua/politologiya-mezhdunarodnye-politicheskie-otnosheniya/>
12. Політологія бібліотека <http://politics.elib.org.ua/pages.html>
13. Політологія – Наукова бібліотека НауКМА <https://library.ukma.edu.ua/kolektsii/kolektsiia-tsinnykh-ta-ridkisnykh-vydan/27-resursy/674-politolohiia>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин,

оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію навчального процесу: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidaciyi-zdobuvachamy-vyshhoi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>

Положення про повторне навчання: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т. ч. з використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс часті студента: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта): <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravya-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsumk.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Уповноважений з прав корупції: <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»: <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): захист домашнього завдання (0-12 балів); обговорення планового питання на семінарі (0-18 балів); поточне тестування (0-6 балів); поточна модульна контрольна робота (14 балів).	50
Модуль 2 (теми 7-12): захист домашнього завдання (0-12 балів); обговорення планового питання на семінарі (0-18 балів); поточне тестування (0-6 балів); поточна модульна контрольна робота (14 балів).	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30

	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Проходження визначених онлайн курсів чи іншого елементу неформальної освіти ¹	10-30
	4. Створення і демонстрація презентації для супроводу доповіді з питань для обговорення на семінарському занятті.	0-5
2. Науково-дослідна	1. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
	2. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	3. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	6. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
Разом		*

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

¹ Див.: пп. 5, 6, 7 підрозділу «Електронні ресурси/бібліотеки з політології розділу 7 Програмне забезпечення навчальної дисципліни